

PALLIATIEVE ZORG

PALLIATIEF SUPPORT TEAM

PALLIATIEVE EENHEID

PALLIATIEVE ZORG THUIS

1. Wat verstaan we onder palliatieve zorg?	3
Wat is palliatieve zorg?	3
Doel	4
2. Het Palliatief Support Team Noorderhart	5
Kennismaking	5
Aanbod	5
Inschakeling	6
3. De palliatieve eenheid in Noorderhart	7
Kennismaking	7
Aanbod	8
Opname en ontslag	7
4. Palliatieve zorg thuis	9

Inhoud

Wat verstaan we onder palliatieve zorg?

WAT IS PALLIATIEVE ZORG?

Palliatieve zorg is de totaalzorg van de zieke op het ogenblik dat hij niet meer kan genezen en voor wie het sterven binnen afzienbare tijd verwacht wordt.

Wanneer de arts of een team van artsen tot het besluit komt dat de behandeling niet meer tot genezing zal leiden, heeft dit een grote impact op het leven van de zieke, zijn familie en zijn ganse omgeving.

De ondersteunende zorg in dit stadium spitst zich toe op de intense en totale begeleiding van de zieke en zijn familie. Levenskwaliteit in al zijn vormen nastreven is de belangrijkste opgave voor artsen, verzorgenden en allen die betrokken zijn in het begeleidingsproces van de zieke.

Niet het uitzichtloos rekken van het leven en evenmin het bespoedigen van het sterven behoren tot de essentie van palliatieve zorg. Wel streeft palliatieve zorg naar een levenskwaliteit in de laatste fase die zo optimaal mogelijk overgaat in een sereen en evenwichtig stervensproces.

Het behoort tot de basisopdracht van alle betrokkenen bij dit proces om de sociale, psychologische en medische omstandigheden zo gunstig mogelijk te organiseren.

De klemtoon ligt op de zieke en niet op de ziekte.

Wij willen antwoord geven op de specifieke noden en verlangens van de zieke, zodat hij zich beter voelt, zijn zelfstandigheid blijft behouden of zo veel mogelijk zou terugkrijgen.

De klemtoon ligt op de kwaliteit van het leven: niet dagen toevoegen aan het leven, maar leven toevoegen aan de dagen die nog resten.

Palliatieve zorg is een patiëntenrecht sinds 2002.

DOEL

De palliatieve zorg streeft naar het aanbieden van de totaalzorg aan de patiënt vanaf het ogenblik dat genezen niet meer mogelijk is.

Hierbij staan het bestrijden van de pijn en het streven naar een maximaal comfort voorop.

Er zijn vier belangrijke aandachtspunten die met elkaar verbonden zijn en dus ook in hun onderlinge samenhang moeten behandeld worden.

Lichamelijk comfort

Optimale lichamelijke verzorging houdt in:

- maximale pijn- en symptoomcontrole, waarbij we lastige lichamelijke ongemakken en klachten zo goed mogelijk verhelpen;
- verzorgen op het ritme van de zieke.

Psychische begeleiding

Zowel de patiënt als zijn omgeving kunnen psychologisch ondersteund worden bij onder meer:

- de diagnose en prognose verwerken;
- gevoelens als angst, woede en hulpeloosheid bespreekbaar maken en uiten;
- de communicatie tussen patiënt en zijn omgeving verbeteren;
- ...

Sociale ondersteuning

De familie en indien gewenst vrienden worden in het begeleidingsproces betrokken. Ook zij kunnen ondersteund worden. Bij specifieke sociale problemen of noden raadplegen wij de sociale dienst.

Levensbeschouwelijke ondersteuning

De patiënt kan praten over lijden, dood, religie en de zin van het bestaan met een vertrouwenspersoon naar wens. Menselijke aanwezigheid en beschikbaarheid zijn vaak essentieel.

De pastorale dienst staat aan uw zijde wanneer het nodig is.

Palliatief Support Team (PST)

Om de behandelende arts en de verpleegkundigen te helpen en te adviseren in hun taak van begeleiden van een patiënt voor wie genezen niet meer mogelijk is, is er vaak ondersteuning nodig van personen die een specifieke kennis bezitten op het vlak van palliatieve zorg. Het palliatief support team (PST) biedt deze ondersteuning aan.

KENNISMAKING

Dit team bestaat uit artsen, verpleegkundigen, psychologen en medewerkers van de sociale dienst. Elk geeft vanuit de eigen professionele invalshoek invulling aan de noden en behoeften van de patiënt en zijn familie.

Het palliatief support team heeft geen verblijfsafdeling. Het is een mobiele equipe die actief is in heel Noorderhart, vooral in het Mariaziekenhuis maar sporadisch ook in het Revalidatie & MS-centrum. Het team heeft een adviserende, ondersteunende en sensibiliserende rol en richt zich tot patiënten op alle zorgafdelingen.

AANBOD

Voor elke vraag in verband met palliatieve zorg kan u terecht bij dit team. Eén van hun taken is ondersteuning geven aan een ongeneeslijke zieke en/of zijn familie. Dit door de lichamelijke klachten onder controle te brengen en psychosociale begeleiding te bieden in de laatste levensfase.

Iemand van het team bezoekt regelmatig de patiënt en luistert naar de noden en behoeften van de zieke. Ook voor de familie maken zij tijd om te luisteren.

Iedere week bespreekt het team de begeleidingen en maakt dan afspraken over de meest aangepaste zorg. Overleg met de behandelende arts, verpleegkundigen en andere medewerkers van het ziekenhuis is dan ook essentieel.

Verder verstrekt het team informatie over palliatieve zorg in al zijn vormen. Dit door de patiënt en zijn familie in te lichten over de mogelijkheden van verblijf en ondersteuning thuis of elders. De noodzakelijke praktische hulpmiddelen en financiële tegemoetkomingen zoals palliatief verlof en thuiszorgpremie worden besproken.

Tenslotte kan u ook terecht bij dit team voor informatie en besprekingen rond het levenseinde.

INSCHAKELING

De vraag om het team in te schakelen kan uitgaan van artsen en verpleegkundigen, van de patiënt of zijn familie, van de huisarts en van diensten voor thuiszorg. Dit gebeurt steeds in samenspraak met de behandelende arts.

De patiënt bepaalt wanneer, waar en door wie hij wordt bijgestaan. Hij mag van de arts duidelijke informatie verwachten over comfortzorg en palliatieve behandeling.

Een beroep doen op het palliatief support team is kosteloos.

Contactgegevens palliatief support team
Palliatief support team: tel. 011 826 417 - pst@noorderhart.be
Elke werkdag tussen 09.00 en 16.00 uur.

De palliatieve eenheid

KENNISMAKING

Deze afdeling ligt op de hoogste verdieping van het Mariaziekenhuis en is uitgebouwd met een ruime en zonnige veranda die een panoramisch uitzicht op de omgeving biedt.

Er zijn zes éénpersoonskamers.

Een hoog-laag bad en badstoel zorgen ervoor dat de patiënt comfortabel van zijn bad kan genieten. Verder staan een keuken, een ruime living en een gesprekskamer ter beschikking van patiënten en familie.

Kinderen en kleinkinderen zijn voor zieke mensen erg belangrijk, daarom zijn ze op de eenheid echt welkom. Er is een kinderhoekje om kinderen beter te betrekken in het proces.

Een multidisciplinair team van artsen, verpleegkundigen, kinesitherapeut(e), diëtisten, een psychologe, een maatschappelijk assistent, en pastoraal werker en een groep van vrijwilligers staan steeds ter beschikking van de patiënt en zijn familie.

De palliatieve eenheid onderscheidt zich van andere afdelingen binnen Noorderhart Mariaziekenhuis door zijn huiselijke sfeer en de heel specifieke inrichting.

AANBOD

De patiënt bepaalt zelf in ruime mate hoe zijn dag eruit ziet en wanneer zijn zorgen worden toegediend. We passen ons aan aan het ritme van de patiënt. We streven ernaar de patiënt zo lang mogelijk onafhankelijk te laten zijn van hulp. De familie kan en mag helpen bij de zorg, indien ze dat wenst.

Meer specifieke hulp wordt geboden onder meer door het naaste bezoek toe te laten op elk uur van de dag of de nacht volgens de wens of draagkracht van de patiënt door het verstrekken van hulp bij rouwverwerking. De bijdrage van vrijwilligers in dit geheel is van groot belang.

De palliatieve eenheid biedt naast de zorg voor de patiënt ook een ondersteunende rol in samenwerking met het palliatief support team. Deze zorg richt zich zowel op de mensen die betrokken zijn in de thuiszorg van de patiënt als op de medewerkers en artsen van de zorgafdelingen.

De palliatieve eenheid geeft samen met het palliatief support team informatie en bijscholing in en buiten het ziekenhuis, die bijdraagt tot het sensibiliseren van artsen en verpleegkundigen voor het specifieke gedachtegoed van palliatieve zorg.

OPNAME EN ONTSLAG

Een opname op de palliatieve eenheid is best een geplande opname. De behandelende (huis)arts kan steeds een opname bespreken met de verantwoordelijke arts van de palliatieve eenheid.

Om de opname goed te laten verlopen, volgen we onderstaande stappen.

- De behandelende (huis)arts bespreekt de opname met de verantwoordelijke arts van de palliatieve eenheid.
- De patiënt wordt uitgenodigd voor een intakegesprek om de wederzijdse verwachtingen te bespreken en om af te toetsen of een opname op de palliatieve eenheid aan de verwachtingen van de patiënt kan voldoen.

Bij opname en tijdens het verblijf staat het hele team ter beschikking. Tijdens het verblijf op de eenheid zijn de huisarts en de behandelende arts van het ziekenhuis altijd welkom op het multidisciplinair overleg waar hun inbreng van groot belang is. Ook de bijdrage van alle betrokkenen in de thuiszorg wordt in dit verband erg gewaardeerd.

Bij het ontslag geeft de medewerker van de sociale dienst alle nodige inlichtingen door aan de huisarts en de thuiszorg. Zo wordt de nodige thuishulp op voorhand georganiseerd. Met vragen daarover kan u steeds terecht op de eenheid.

Contactgegevens palliatieve eenheid
Palliatieve eenheid: tel. 011 826 410
De afdeling is dag en nacht telefonisch bereikbaar.

Palliatieve zorg thuis

Bij het proces van opname van de patiënt op de palliatieve eenheid is een naadloze overgang van de thuisomgeving naar het ziekenhuis essentieel. Dit geldt ook bij ontslag uit het ziekenhuis waarbij de patiënt terug in de familiale omgeving wordt opgenomen.

Alle betrokkenen bij deze verplaatsingen van de patiënt moeten hieraan een bijdrage leveren. Dit veronderstelt dat maximale informatie wordt verstrekt over de toestand van de patiënt en zijn verzorging.

Ook in de palliatieve thuiszorg bestaat een multidisciplinair team van o.a. artsen, verpleegkundigen, psychologen, vrijwilligers... dat ondersteuning biedt op alle vlakken.

Voor meer informatie over dit palliatieve thuiszorgteam kan u terecht bij de medewerkers van het PST en de sociale dienst.

Met u zijn er geen verten meer, geen gisteren en geen morgen, geen tijd meer en geen uren, geen grenzen en geen muren en alle angst voorbij: hoe kan het zo eenvoudig zijn, hoe kan het leven hemel zijn.

versie: 3 januari 2022

Noorderhart vzw
Maesensveld 1
B-3900 Pelt
t 011 826 000
info@noorderhart.be
noorderhart.be